

Praktiskā pieredze lauksaimniecības pakalpojumaugu izmantošanā dārzkopībā

Līga Lepse, Sandra Dane
Dārzkopības institūts

Lauksaimniecības pakalpojumaugi
(agroecological service crops - ASC) -
augi, kas iekļauti augu sekā,
nedod tiešu naudas ieguvumu, bet
funkcionāli *kalpo agro-vides*
uzlabošanai

Lauksaimniecības pakalpojumaugu ietekme

Ierobežo nezāļu, kaitēkļu un slimību izplatību laukā

Palielina virszemes bioloģisko daudzveidību

Sekmē mikroorganismu daudzveidību augsnē un uzlabo augsnes auglību un buferespēju

Nodrošina barības vielu saglabāšanos sakņu zonā, aizkavējot kustīgo barības vielu izskalošanos

Mazina augsnes eroziju

Labi izmantojami minimālās augsnes apstrādes, bezaršanas tehnoloģijās

Lauksaimniecības pakalpojumaugi kā sedzējaugi

Sedzējaugi, atšķirībā no zaļmēslojuma augiem, netiek iestrādāti augsnē, bet paliek uz augsnes virsmas kā mulča

Visizplatītākais sedzējaugu augšanas izbeigšanas paņēmiens ir lauka pievelšana ar lauzējveltni (*roller crimper* - RC), kas speciāli aprīkots, lai augus varētu aizlauzt un tādus tos atstāt uz lauka, kur tie sažūst un veido mulčas slāni, zem kura sekojoši var stādīt vai sēt nākamo kultūraugu

Ilgtspējīgu tehnoloģiju ieviešana dārzeņu audzēšanā augsnes auglības celšanai un efektīvai resursu izmantošanai

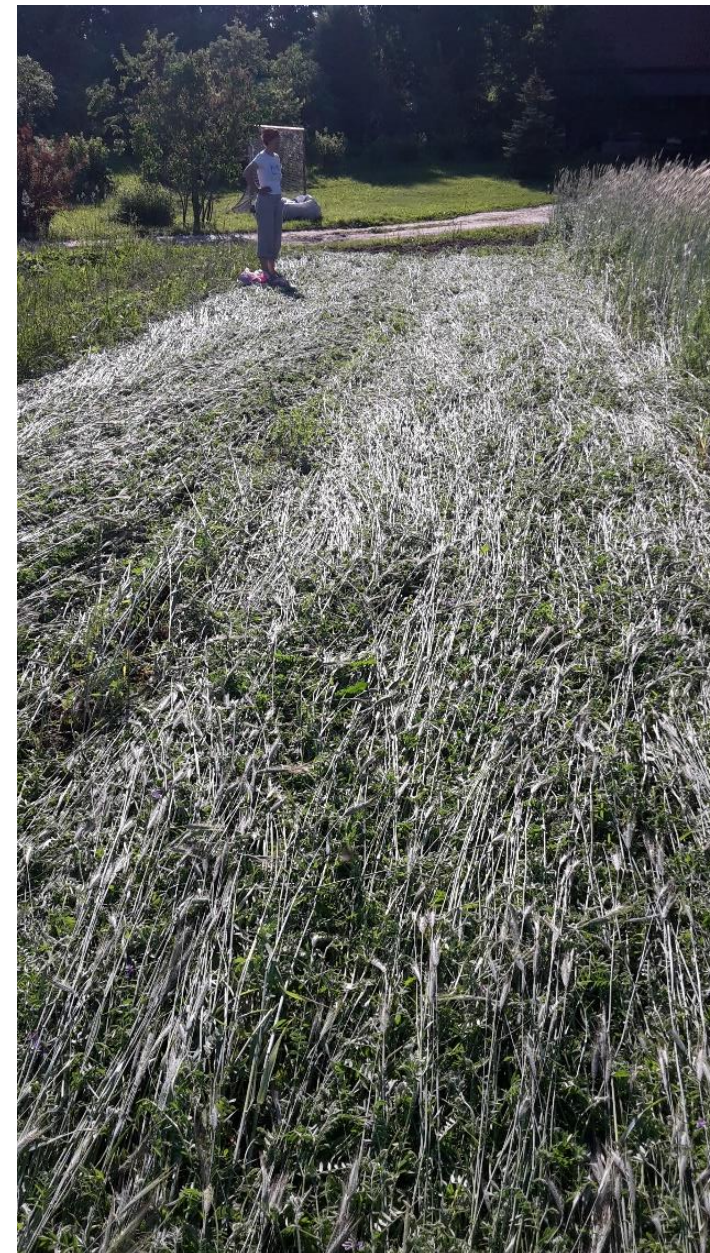
Mērķis: iepazīstināt lauksaimniekus ar
ilgtspējīgiem risinājumiem bioloģiskajā dārzeņu
audzēšanā, izmantojot lauksaimniecības
pakalpojumaugu mulčas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Lauzējveltnis darbībā

Secinājumi, kas gūti DEMO projektā līdz šim

- ASC ir jāizmanto
- Rudzi neder kā mulču veidojošs ASC ķirbjiem

Lauki L.Mucenieces saimniecībā 2020. gadā

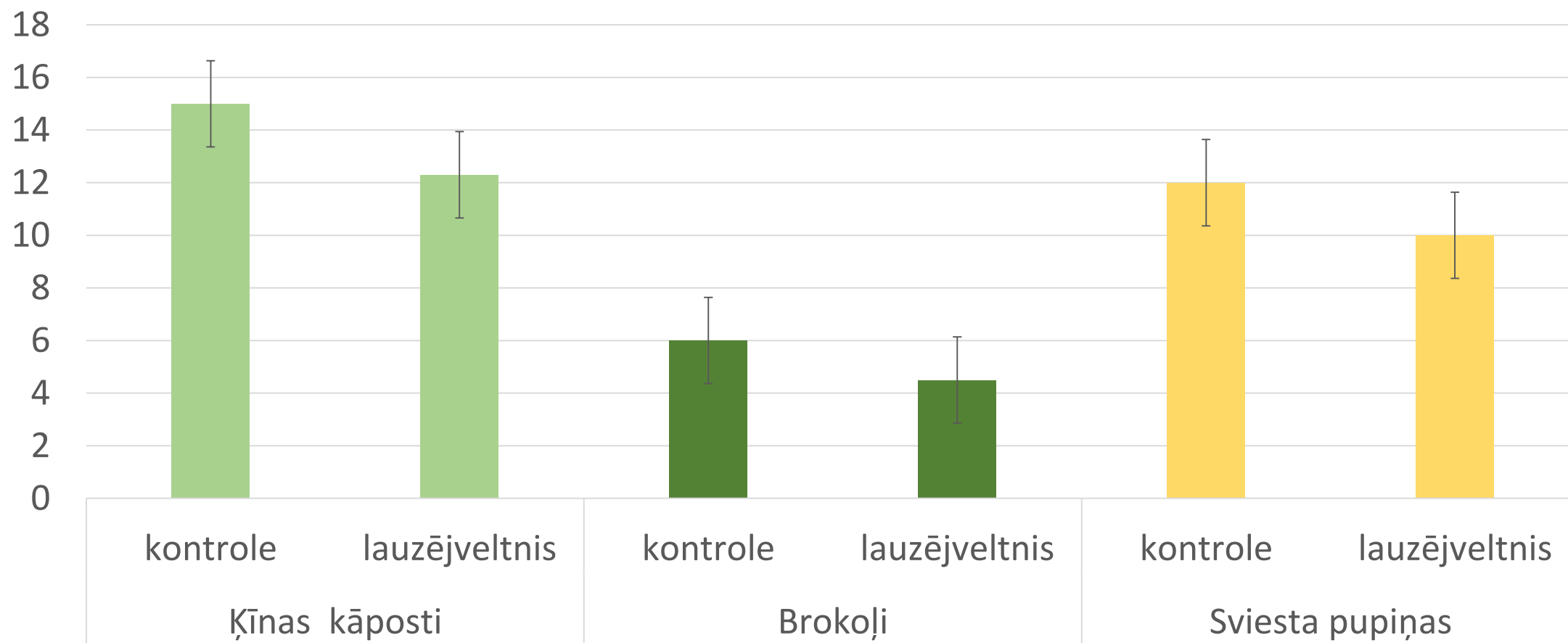

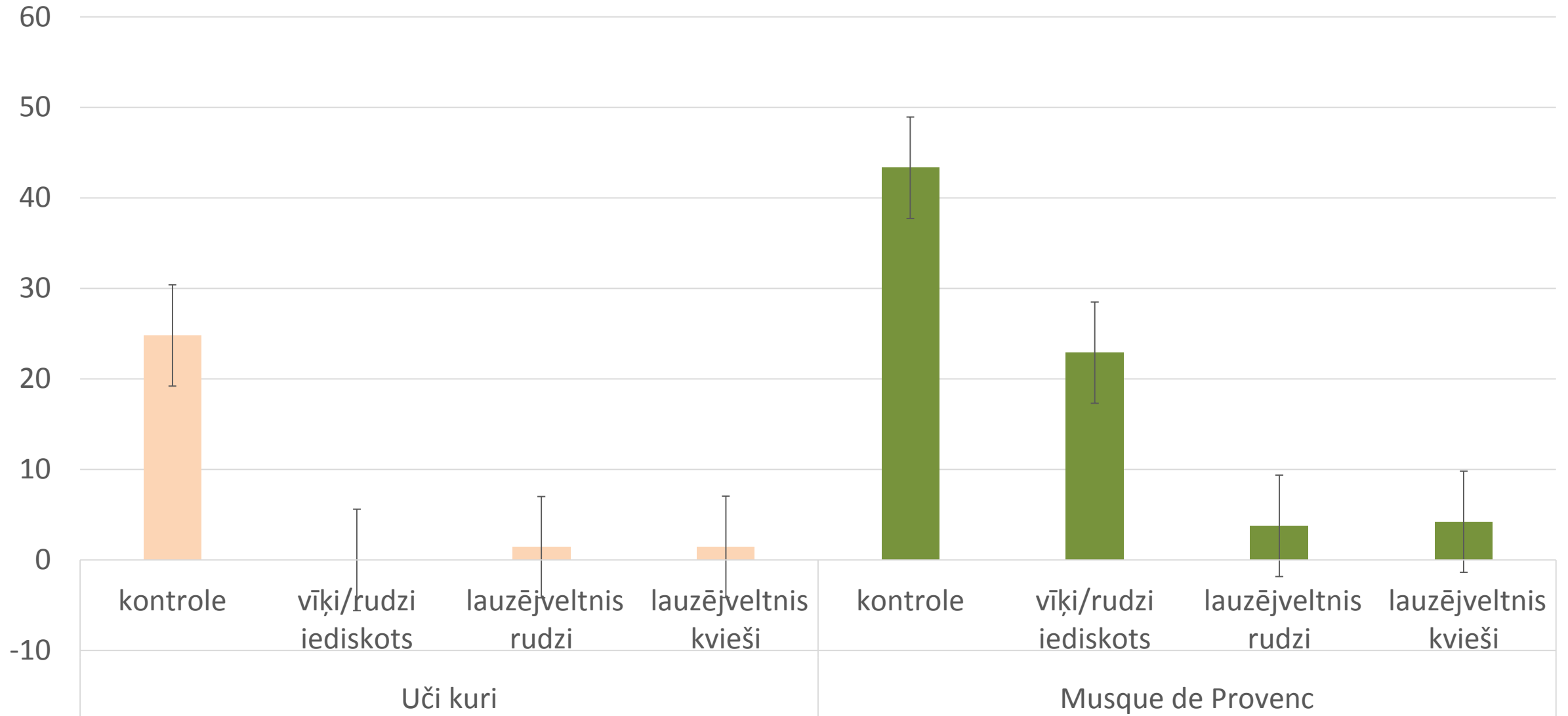
Sensoru izvietojums laukā

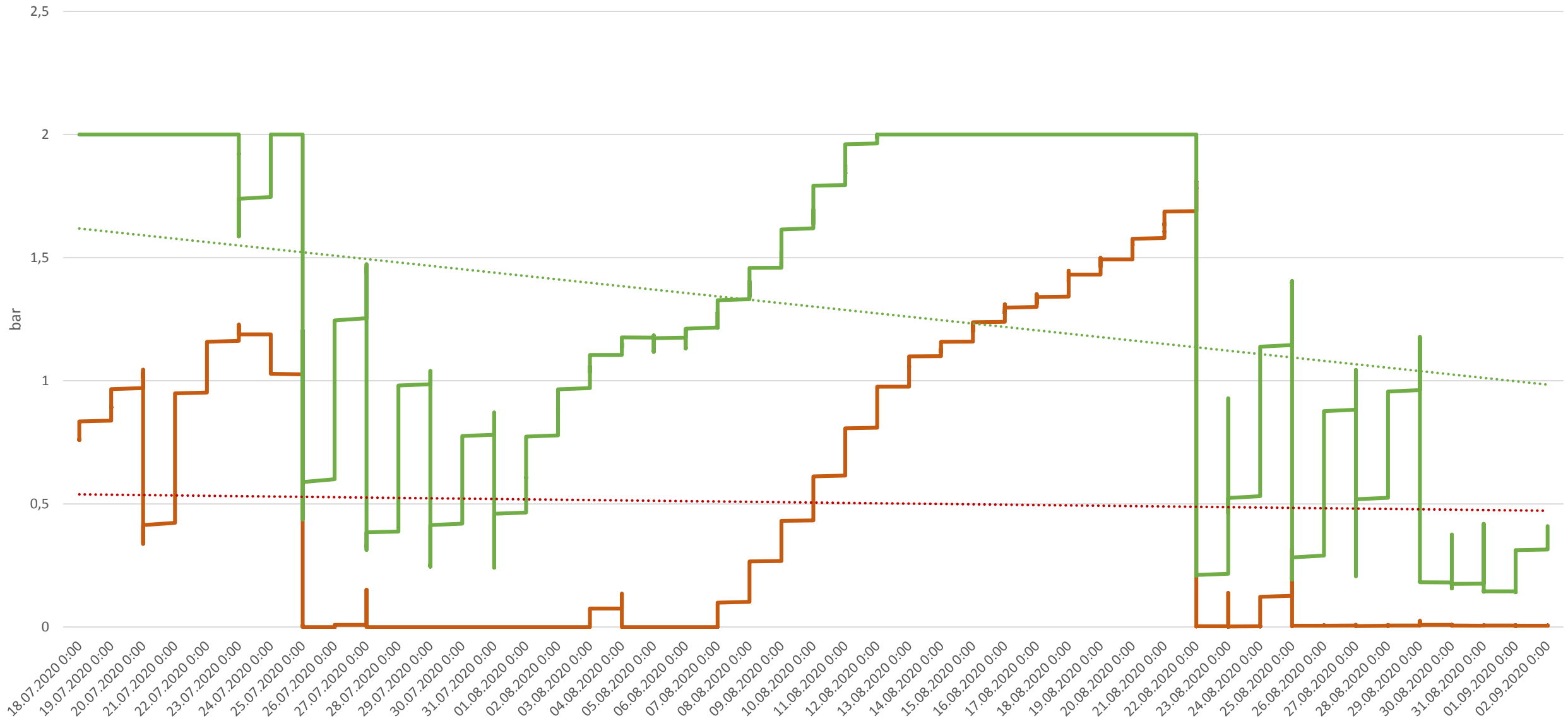
Dārzeņu ražība 2020. gadā ZS «Strautmaņi», t ha⁻¹

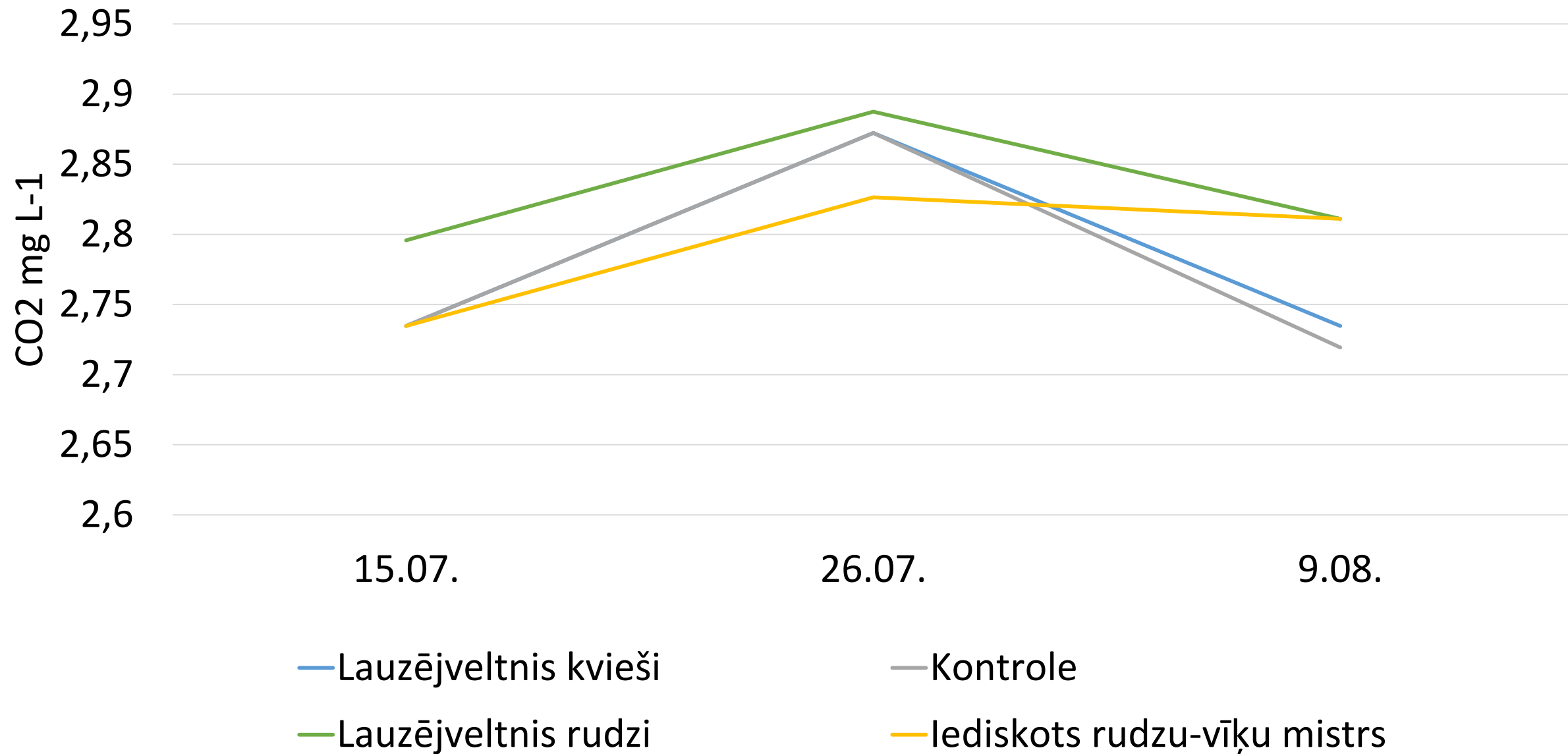
Ķirbju raža 2020. gadā, t ha⁻¹

Augsnes mitruma mērījumi, ar mulču un bez

Augsnes elpošana, 2020. gadā

Secinājumi

Augsnes ielabošanas process nav tik straujš, kā gribētos, un, kamēr augsnes mikrobioms nav pielāgojies augu sekai, pakalpojumaugu ietekme uz augsnes mikrobioloģiskajiem procesiem ir grūti konstatējama.